

اورنبورغ
و باشقه شهرلرگه
بلا تفریق
سنه لك بهاسی ۴ صوم تین
بارم سنه لگی ۲
اوج آیلغی ۱ ۲۰
بر آیلغی ۵۰
چیت مملکتارگه
سنه لك بهاسی ۶ صوم
بارم سنه لگی ۳
اورنبورغ ژورنال
« دین و معیشت »
تیلیفون نومر ۲۸۶
بره ملاب ۱۲ تین

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبیع وصلوات ومساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا ولينصرن الله من ينصره ان الله لقوى عزيز

دین و معیشت

زمان تا عیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه سنده

دوامی ۶ نچی سنه

هفته ده بر دفعه یلغه ایلی نسخه نشر اولنور، دینی
علمی و سیاسی ژورنال در.

بیارلنگان یازولرنی
اوزگار تورگه اداره
اختیار لیدر. باصله خان
یازولر کیر و قایتار لمان.
رقه سن خطلر قبول
ایدلمان آدرس آله اشتروغه
۲۱ تین آلنور.
آدر یسنی آچق
یازولری اوتنله
آدر سنز مقاله لر
درج ایدلمان
بره ملاب ۱۲ تین

اورنبورغ و باشقه یرده اولان شا کردلرگه بلا تفریق یلغه ۳ صوم یارطی یلغه ۱ صوم ۵۰ تین.

فهرست

صحیفه

t.me/sehifeleribiz

u.u8686@gmail.com

فلسفه عبادتکده ردیه

بو اثر محترم محمد صادق حضرت عثمانق نك صوك
وقت لر ده غنه یازغان اثری اوله رق غایت حکمی
و علمی نادره المثل بر رساله در.
زمانه زده فلسفه بیاعلری و حکمت بقال لری چوق
اول قندن شونلره قارشو تور مق ایچون هر بر اهل
دیانت که بو کتابك بر نسخه سنی بولندر مق ضرور در.
رساله دین و معیشت اداره سنده ۱۵ تیندن پوچته
ایلان ۱۷ تیندن صاتلدر پوچته مارقه سی هم مقبولدر.

مسئله .
طلاق ثلاث حقنده .
اوزون کونلرده روزه .
مشایعه .
سویو کلی تلگه تنقید .
تقویم حقنده .
الحکایة عن حقیقه للشکایه . . .
بد حواهلغمی؟ پالیتقه می؟
تورلی خبرلر .
خارجی خبرلر .
اورنبورغ خبرلری .

راجعت التمر تاشی فرأیتہ حکاه عن مذهب الغیر وبصورة التمریض فتنبه) درالمختار باب العیدین. یعنی تهر تاشی کتابنه مراجعت قیلوب فار آدم. آئنده ایکنچی مذهب سوزنی صورة تهریض ایله حکایت ایتسکانتی کوردم دیه کدر.

ردالمحتارده (قوله عن مذهب الغیر ای مذهب غیرنا واما مذهبنا فلزوم کل منهما) دیر. یعنی بز نك مذهبم زده هر ایکیسنی اوقو لازم دیه کدر. هدایه و حواشی سنده ده ایکی نك برسنی اوقوماو عقنده سوز یوقدر. بلکه عنایه ده هدایه نك (ولا یترك واحد منهما) عبارسنی شرح اثناستده (اما الجمعة فلا نها فریضة واما العید فلان ترکها بدعة و ضلال) دیر. یعنی جمعه نمازنی اوقو تیوشلی فرض بولغانی ایچون. عید نمازنی اوقو تیوش آنی ترک بدعة و ضلال اولدیغی ایچون دیه کدر.

درست عنر سبیلی عید فطر نمازینی ایکنچی کونگه عید قربان نمازینی اوچونچی کونگه قالدرو جائزدر. فقط عید کونینک جمعه کونگه توغری کیلوینی هیچ بر کتب فقهیده عنردن صاناغانلرنی کورمدک.

۲نچی سؤالنک جوابی: معانقه ایله گنه توگل، زنا ایله ده نکاح بوزولمیدر. (لا اعتبار لهما الزانی ولذل لوزنت امرأة رجل لم تحرم علیه و جازله وطئها عقب الزنا) ردالمختار ج ۲ صحیفه ۲۸۸ بناء علیه امامنک آنلرنی تفریق قیلوغه هیچ وجهله اقتداری یوقدر.

II

مؤمن قریه سنده طلبه دن ع. ش. طرفندن سؤالدر.

I

عبدالقوی السکویبازی طرفندن سؤالدر. ۱نچی سؤال: عید ایله جمعه نك بر کونده اجتماع لری حقنده در. جمعه کون عید بولغانده عیدنی ده جمعه نی ده اوقورغه تیوشلیمی؟ یوقسه جمعه نمازنی اوقوب عید نمازنی شنبه کونگه قالددرغه ده یاریمی؟ ئله بتونلایوک عید نمازنی اوقماینچه قالددرغه ده یاریمی؟ بزم طرفه بعض اماملر تهر تاشی دن منقول (ولو اجتماعا عید ان لم یلزم الا احدهما) عباره سننی دلیل ایدوب جمعه کون عید بولغانده جمعه نمازینی اوقوب عید نمازینی شنبه کون اوقیلر. بعض بر اماملر جامع الصغیر دن منقول (عید ان اجتماعا فی یوم واحد فالاول سنة والثانی فریضة ولا یترك واحد منهما) عبارسنی دلیل ایدوب عید جمعه کونگه توغری کیلگاندده اویله دن اول عید نمازی، اویله وقتنده جمعه نمازی اوقیلر. بو خصوصه البتة برسنی ترجیح ایله اخذ لازم بوله در. شونک ایچون جنابگذر دن تفصیلا بیان کوتوب قالدق.

۲نچی سؤال: بر شخص دیگر بر اونک حلیله سیله اشتها و انتشارله معانقه ایدشسه لر، او خاتون نك نکاحی زایل اولوب زوجین نك رضالرنندن بشقه، امامنک جبراً تفریق که اقتداری وارمی؟

اداره - ۱نچی سؤالنک جوابی: عید جمعه کونده توغری کیلگاندده بز نك امام اعظم مذهبنده عیدنی ده جمعه نی ده بر کونده اوقورغه تیوشلیدر. تهر تاشی دن منقول عباره نی درالمختارده، بشقه مذهب دن حکایت قیابوب صیغه تهریضیه ایله یازلغان دیر. (فلت قد

اوسكان آسلقنى ساتوب آلوچى كشى آسلاق پيشوب
پتشكانچى اورماينچه توتوب، پتشكاچ اوروب آسه،
آنك عشرى امام اعظم وامام محمد قاشنده ساتوب
آلوچى غه واجدر. اما امام ابو يوسف قاشند،
ساتلغان آسلقنك ساتلغان وقتندهغى قيمتينك عشرى
ساتوچيغه آقچه دن لازمدر. آندن آرتقائينك عشرى
ساتوب آلوچيغه واجدر. لكن ساتوب آلوچى غير
مسلم بولغاچ آگاهه واجب بولميدر. زيرا كفار
فروع ايله مكلف توگلدر.

(اذا باعه وتركه المشتري باذن البايع حتى ادرك
فعدنهما عشرة على المشتري وعند ابى يوسف عشر
قيمة الفصيل على البايع والباقي على المشتري كما فى
الفتح) ردالمحتار ج ۲ صحيفه ۵۶ يعنى براو ساچكان
آسلقنى ساتسده آلوچى كشى ساتوچى نك اذنى ايله
آسلق پشكانچى شول يرده توتسه امام اعظم وامام
محمد قاشلر نده آنك عشرى آلوچيغه لازم. امام
ابو يوسف قاشنده ساتلغان وقتندهغى قيمتى نك عشرى
ساتوچيغه قالغانى نك عشرى آلوچيغه واجب ديمكدر.

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين

طلاق ثلاث حقنده

ابن عباس رضى الله عنهما نك روايت ايتمهش
اولديغى ركائة حقندهغى حديث شريفندن امام نووى
جنابلرى وباشقه علماء كرام. بويله جواب ويرمشلر:
(ان الناس كانوا على العهد النبوى يطلقون بالفاظ
ثلاثة ويريدون بها الواحدة وتأكدها فلذلك كانت
تجعل واحدة ثم لما تتابع الناس على الثلاث واختلفت
النيات واشكل البناء على النية حكم عمر رضى الله
عنه بامضاء الثلاث ووافقه جمهور الصحابة فليس
حكمه مخالفا للمشرع الثابت ولا هو محمول على مجرد
السياسة اذ لا يظن باحد من الصحابة فضلا عن
عمر انه يبدل حكما شرعيا سياسة)

۱ نچى سؤال: بر كشى قاز ياكه باشقه بر قوشنى
تومر كه قويوب بالظه ايله باشنى چاپوب اوزه ده
ويذنى تيز گنه جيب ايله بيله قويه قانى آقماينچه
يدنگه جايولوب قاله شول قوشنى آشاو جائز مى؟
۲ نچى سؤال: بر كشى بغدادى ساچب، بر آز
اوسكاند نك بر غير مسلم كه ساتدى. شونك
عشرى غير مسلم كه واجب مى؟ ايله ساتوچيغه مى؟
ساتوچيغه واجب بولسه عشرنى آقچه دن بيرور كه مى؟
ايله اسلقندى؟

اداره - ۱ نچى سؤالنك جوابى: ذبح قيلنغان
(صويلغان) حيواندن قان چيغوب آغو آنك ايتى نك
حلال بولويينه شرطى؟ توگامى؟ بو حقه علماء
حنفيه دن روايت بوقدر. اما بعض بر فتوى كتابلر نده،
صويلغان حيواننك ايتى نك حلال بولويينه. صويلغان
حيواننك صويلغان وقتنده حر كة لنوى، ياكه آندن
قان چغو لازمدر. ايكى نك برسیده بولماسه، ايتى
حلال توگل ديمش. (واما خروج الدم بعد الذبح فيما
لا يحل الا بالذبح فهل هو من شرائط الحلال فلا رواية
فيه عن اصحابنا. وذكر في بعض الفتاوى انه لا بد من
احد شيئين اما التحريك واما خروج الدم فان لم يوجد
لا تحل كذا في البدائع) هندية ج ۵ صحيفه ۲۸۶ معناسى
عین یوقار وده یازلغانچه در.

اشبو عبارة كه قاراعانده اول قوشنى آشاو درست
بوله در. زيرا قانى آفماسه ده جانی چقغانچى آنك
حر كة لنوى طبيعيدر. حر كتلنگاچ حلال بولونك شرطى
طابلغان بوله در. بو عبارة نك مريض آورو حيوانغه
قاراب بولوى ظاهر بولسده آندى قیدلر كورنمى.
هم (ما انهر الدم وافرى فكل) حديثى نك مفهوم
مخالفة سى درست توگل ليكنى آكلانسه ده اصحاب
حنفيه قاشنده مفهوم مخالفه معتبر توگلدر. شولايسه
بولسه بو حقه علماء كرامدن كتاب قاراب روايت
كوستروچيلر بولسه يخشى بولور ايدى.

۲ نچى سؤالنك جوابى: ساچلنگان هم بر آز

اوغلی یزید اولدقندن، آنک روایتی معتبر دیمش لر، چونکه هر کم نك اولادی، اوزینک اوی اچنده بولغان و افعه نی باشقه لرغه قار اغانده یخشیراق باما کنده شبهه یوقدر.

مجتهد مطلق دعوا سنده اولان صدیق حسن المتوفی ۱۳۰۷ سنه جنابلری بلوغ المرام شرحنده بویله دیمش در. (آنه کان الحکم کذاک ثم نسخ فی عصره صلی الله علیه وسلم وقد اخرج ابو داود من طریق یزید النخوی عن عکرمه عن ابن عباس قال کان الرجل اذا طلق امرأته فهو احق بر جعتها وان طلق ثلاثا فنسخ ذلك انتهى الا انه لم یشتیر النسخ فبقی الحکم المنسوخ معمو لا به الی ان انکر عمر) دیدکی کبی. بو بابنی ابو داود جنابلری سنده (باب فی نسخ المراجعة بعد التطایقات) دیه عنوانله مشدر. ابو داودنک مذکور حدیث نندن و بابنک عنواننی بویله دیمکندن، حضرت عمر نك نسخ گه مطاع اولدیغی آچیق بلنده در. ابن یتیمه نك طلاقده تسبیح کبی اوچ دیمک ایله اوچ بولمی دیگان بحثی شرعا ثابت اولغان بر حکم گه رأی ایله گنه اعتراضدر.

بو حقه ۱۹۰۹ سنه ده مجله معتبره ده و معلومات مجله سنه نجیب التونتاری گه قارشى یاز لغان بولسه ده اشبو سنه نك ۴۷ نجی عددنده بولمش امام خیر الله افندی سؤالی تکرار یازارغه مجبور ایتدی.

اعاذنا الله تعالى من الضلال بعد الحق

عبدالله المعاذی

اوزون کونلرده روزه

(اوتکان نوردن ما بعد)

بنابراین من دیگانچه معنی ایله تاء کید مراد اولمق اولی الیق اوله در. مونه امرئی القیس قولنک عدم فعودنه ایچوندر؟ اگر قتال ایچون بولسه «لا برحن مقاتلا» عشق ایچون بولسه لا برحن عاشقا

مذکور جوابدن، جامع الرموز نقل ایتدی کبی، حضرت عمر نك امضاسی فقط سیاسته دگل ایدکی صحابه کرام حقنده اعتقادى صحیح وحسن ظن ایدوچیلر گه آچیق بلنده در. علی القاری مرقاتده دیدکنجه، حضرت عمر نك اوچ طلاق ایله حکم ایتماگی صوگغی وقت ناسخ اولان حدیث شریف بولماقنى بلد کلسر نندن، یا که صونگغی وقتده حکم نك علمه سی نك انتفاسی اوچون یا که غیر بر فوتلی دایمل اوچون دیر که تیوشدر. هم شویله اولدقندن حضرت عمر وقت نندن تابو وقته قدر، ائمه اربعه و باشقه علماء کرام دفعه اوچ طلاق وقوعسی ایله حکم قامش لر. هیچ مخالفة قیلوچی اولماش. بناء علیه صونگره سی کابده، بونکارغه خلاف لوق ایوچی حقنده، فما ذا بعد الحق الا الضلال دیمش اولدقاری کبی (لو حکم حاکم بان الثلاث بقم واحدة واحدة لم ینفذ حکمه لانه لا یسوغ الاجتهاد فیسه فهو خلاف لا اختلاف) دیمش لر. ینده اوچ طلاق نك وقوعسنی مذهب اهل السنة و الجماعة دیهرک بر نك وقوعسنی مذهب الروافض و الامامیه و الظاهریه دیمش لر.

باشلاب بو خلافتی اظهار ایدوچی ۷۲۸ سنه ده وفات اولان ابن تیمیه اولوب، اول ذات ۱۵ ترلی مسئله ده سلف لر گه خلاف لوق ایتمشدر. بناء علیه اوزی و تالیفاتى بو وقته قدر اعتباردن ساقط اولمشدر.

ابن الهمام فتح القديرده بویله دیمشدر: (واما حدیث ركانة فممنکر والا صح ما رواه ابو داود والترمذی وابن ماجه ان ركانة طلق زوجته البتة فخلفه رسول الله صلى الله عليه وسلم انه ما اراد الا واحدة فردها اليه فطلقها الثانية فى زمن عمر رضى الله عنه والثالثة فى زمن عثمان رضى الله عنه قال ابو داود هذا اصح من حدیث ابن جریج ان ركانة طلق امرأته ثلاثا)

ینه ركانة نك مخالفین استدلال ایتمش حدیث نك بولمش راویلر، اجنبی لر اولوب، اشبو صونگغی حدیثنى، ركانة دن بالذات روایت ایدوچی، ركانة نك

كسب ايچون بولسه، لا برحن كاسبا» كى جهل لارك
مخدوف اولماقيله گنه بو كى تاء كيد تا بيله در. بو
تقرير لارم ايله لا كلمه سنى تقديرده قيلمق قواعد
عربيه دن خارج دگل بر امر ايدكى اثبات ايتسم
موسى نك (الله تعالى نك كلامى، قرآن كريمك نظمى
درست دگلده قانى بن اصلاح ايدديم دعواسيله اوتا
نماز قورقماز قدر جسور مغرور مفسر لر طاقمى
«لا» تقرير ايتمك حيله سيله گويا قرآن كريمى اصلاح
قيلوب، وعلى الدين لا يطبقونه كى صحتى معلوم
دگل تركيبى اختراع ايدوب تفسير زاميله قرآننى
تحرير ايتديلر. تاءويلك تحريفك بوندن بدتر
صورتى بولمق ممكن دگلدر) ديماكى كى تقرير
لرينى مفسرين كرام اوستندن آلوب اوز يوزينه
اوردوم.

چونكه موسى «لا» تقدير ايدوننده اطافه ده اولمش
همزة نك سلب ايچون اولوننده تقبيح ايدمرك وعلى
الدين الخ آية كريمه سنده اولمش اطافدى، (كوچ
زحمت ايله اقتدار) معنى سنده استعمال ايتمك ايچون
اولمش دعوى سى ده ادله سى ده اوزى زحمتدر. (بو
كوچ زحمت) اطافه نك لغت معنى سنده داخل اولماسه
ده عرف جهتيله اطافه مفهومه داخلدر) ديما كنه
اسندلال ايدم زعميله، بقره آخير نده (ربنا ولا تحملنا
مالا طاقة لنا به) آية كريمه سى نك قابو اعتباريله در؟
اطافه نك صوك كوچ زحمتلى مشقتلى كوچ معنى سنده
ايدكى اثبات ايتمك اولدر. اگر اطافه صوك كوچ
معنى سنده اولسه، طافه ده صوك كوچ معنى سنده
ايدكى فهم لنده در. چونكه موسى ديگان معنى
سى لا طافه صوك كوچم يوق بر اشكه تكليف
ايتمه معنى سنده اولمقى چغادر. اگر آلاى بولماسه
صوك كوچم وار بر شى نى قيله چقمز معنى سى قايدن
چقارغه كره؟ مونه موسى نه قدر عالم ايمش.
قدرت معنى سنده طافه اقتدار معنى سنده اولمش
اطافه لفظارينه علوم عربيه ي اعتبار ايتمازمن كيسه
سندن آلوب قنه نه كى معنى لر ويروب ساتاشا، بر

تقدير موسى ديگان معنى لر مفهوم ايتسه لغت مفهومه
دخول اعتباريله دگل بلكه مقام اقتضاسى مقام قرينه
سيله مفهوم بر معنى اولمق تيوش بو كى بنده نك
عبوديت الله نك معبوديت شاننه مناسب مفهومات آن
دگلدر. مونه حضرت عيسى عم نك حق تعالى كه
(تعلم ما فى نفسى ولا اعلم ما فى نفسك) ديما كنده
علم مفهومى مطلق بلكه معناسيله ايتسه ده مقام اقتضا
سيله اى خدايم سن بنم نفسم ده اولمش نى بالا حاطه
علم ايتسه كنه من سنده بولغاننى كوچ مشقت ايله
اولغان علم ايله ده بله آميم معنى لرى ظاهر در.
دخى حضرت نوح عم ك قومينه خطابا (ولا ينفعمكم
نصحنى ان اردت ان انصح لكم ان كان الله يريد
ان يغويكم) آية كريمه سنده (سزنى الله تعالى اراده
تفويضيه سينه قويوب آنك اراده سى سزنى اعواء ايچون
بولسه منم نصيحتم سز كه فائده ويرمز تمام اختيارم
ده وار قدر اراده ايتسه مده) كى معنى لر، هميشه
مقام اقتضاسيله اراده لغويه مفهومندن جزء اولوب
دگلدر. بناء عليه موسى نك اطافه دن مشقتلى زحمتلى
كوچ معنى سنى اراده ايدوى اوزى كوچدر.

ايندى وعلى الدين يطبقونه الخ آية كريمه سنده
اطافه لغه يه مفهومه موسى تعبير ايتكان معنى كرماسه
مذكور آية ك تقديرى (وعلى الدين يطبقونه على
جهد ومشقة فدية طعام مسكين) اولمق لازم كيلدر
بناء عليه موسى نك قرآن كريمى اصلاح دعوى سى
كندنده ده مناسبت سزرك هيئت ده تا بيلوب اوزى
نك تاءويلچى تحريفچى اولمقى ده تاوغرى ودها
قوتلى صورتده ظهور ايتدر.

بو مقام غه چه سويلانگان سوز لارك نتيجه سى: لا
تقدير بلده تفسير همزة اطافه نى سلب ايچون قيلمق
ايله ده تفسير موسى نك وعلى الدين يطبقونه على جهد
ومشقة ديه تفسير ندى، ده قوتلى ودها معقولدر.
آيتك سلب ايچون بولغانده معنى سى: روزغه خاص
بولغان كوچ لرنى ازاله قيلغان كشير كه فديه تيوشدر
ديما كدر

مشایخه

اوتسکان نومردن ما بعد.

امة محمد دن بوکاده کیه سه نك انکارى یوقدر
بوگا انکار له موسی منفرددر. کلام عربده حنف
وتقدیر موجود اواسه واللهم کلامیده بندهلر
آگلاسون ایچون آنلرک کندی بینارنده محاوره لری
اسلوی اوزره نازل اولورسه، کلام اللهده نیچون
حنف وتقدیر اولمسون؟ حنف وتقدیر اولمقله کلام
الهی دیکرلرک اصلاح ایتمه سی نندن لازم کلسون؟
چونکه کلامنده بر شینی حنف ایوب آنک مقدر
اولماسنی اعتبار ایدن متکلمک کنیدر. بشقه لری ایسه
قرینه ایله متکلمک حنف ایدهرک مقدر اعتبار
ایتدیکنی کنه آگلایلر. بوندن فلانک کلامی ناقص ایدی
فلان کسه بر شی تقدیر ایوب آنک کلامی اصلاح
ایتدی دینامز. بئیکه قرینه واسطه سیله متکلمک مرآمنی
آگلا دی دینلور. عربیچه حنف گاه وقت واجب اولور
ذکر قبیح اولور گاه وقت حنف حسن اولور ذکر
خلاف اولی اولور. گاه حنف و ذکر هر ایکسی علی
السویه جائز اولور. بو جوهلر کلام اللهده جاری
اولوب مفسرین محققین تفسیرلرن شو قاعدهیه بنا
ایتمشدرلر. بنا علیه سکاکی ایلهز محشری حنفنده
لولا الكوسج والاعرج لعرج القرآن كما نزل
بیورمشدرلر. ابن منیر اعتراله متعلق اولان یرلرده
صاحب کشافه رد ایتدیکنی حالده عربیهیه متعلق
اولان یرلرده هذا من محسناته هذا من تنقیباته التی
تفرد بها دیه تحسین ایتمه دهدر.

آنلره نسبت سوادخان منزل سنده اولان موسی ایسه
کافة مفسرین عندنده مجمع علیه اولان تقدیری یهود
ونصار آنک تورات وانجیلی تحریفلرینه تشبیه ایدیور.
بونک ارزرینه «مذاهب کلامیه یی صافلامق
خیالیه التزام اولنمش تأویلات بنم استدلاله ذره
فدر ضرر ویره مز... بن تاء وپل ایتمک طرفداریم» الخ
دیهرک نصل خود فروشلق ایدیور؟ ایشته وفاحت،

لا تقدیر یله اولغانک روز هغه کوچی یتمگان کشیلر
که فدییه تیوشدر معنی سندهدر. بو خصوصده مذاهب
اربعة نه کبی روایت ایتمکده لر دیگان کبی شبهه لری
ازاله ایچون ۵ جز ۲۷۵ ص. عینی دن بر آز عبارهلر
نقل ایتدم (ثم ان الشيخ الكبير والعجوز اذا كان
الصوم یجیدهما ویشق علیهما مشقة شديدة فلهما ان
یفطر او یطعما لكل یوم مسکینا وهذا قول علی وابن
عباس وابی هریره وآنس وسعید وطاوس وابی حنیفه
والثوری والاوزاعی واحمد بن حنبل وقال مالک لا
یجب علیه شی لانه لو ترك الصوم لعجزه لم تجب
فدیته كما تركه لمرض اتصل به الموت وهو مروی
عن ربيعة وابی ثور وداود واختاره الطحاوی وابن
المنذر وللشافعی قولان کالمنهین احدهما لانجب الفدیة
علیهما والثانی وهو الجدید تجب الفدیة لكل یوم من
طعام) بو عبارهلر دن امام ابو حنیفه، احمد بن حنبل،
شافعی رحمتهم الله تعالی حضراتی نك شیخ فانی غه فدییه
تیوش دیهك ایله قول لری بلندی فقط امام مالک نك بر
شده واجب دگل دیمکی بلندی. دخی کتاب التناسخ
والمسوحده ۲۲ ص. ومما وقع فیسه الاختلاف الحبلی
والمرضع اذا خافتا علی ولدیهما فافطرتا فمن الناس
من یقول علیهما القضاء بلا كفارة هذا قول احسن وعطا
وضحاک وابراهیم وهو قول اهل المدينة وقال ابن
عمر ومجاهد علیهما الكفارة والقضاء وهو قول الشافعی
وقول ابن عباس وسعید وعكرمة علیهم الفدیة ولا
قضاء علیهما... وحجة من قال علیهما القضا والكفارة
انها افطرتا من اجل غیرهما فعلیهما القضاء لتكمیل
العدة والكفارة لقوله تعالی وعلی الذین یطیقونه الخ
وحجة من قال علیهما الفدیة من غیر قضاء هذه الآیة
ولیس فیها قضاء الخ) بو عبارهلرک معنی سی کیله چك
صحیفه ده بیان ایدیور.

آخری وار. امام ومدرس یولداشی.

اویاتسزاق، نك نهايت درجه سیدر. سن که سن نه چی سن؟، نصل سن، کافه کبرای ذین، رهنمای راه یقین، ورثه سیدالمرسلین، اولان علماء محققینه فرشو بویله سو ادبلا ایدا اید سن؟ افلا تفکرون، افلا تعقلون، افلا تشکرون، کبیلر ده ده هیچ تقدیر یوقمیدر؟ یوق ایسه بونلرک معناسی نصل مستقیم او اور؟ (وانظر الى الهك الذي ظلت عليه عاكفا) ایله (ویوم ینادیهم فیقول این شرکائی) کبی آیتلر ده ده فی زعمک و فی زعمکم مقدر اولمیوب موسی عم سامریه حقیقه اله اللهد، کندینه حقیقه شرکا اثبات ایتدی دیه چه میدر؟ بیکناشینک برینه نیچون نماز فیلمیورسن؟ دیدیکلر نده، الله تعالی لا تقر بوالصلاة دیدیکی ایچون دیهش. موسی ده طبقی شو بیکناشی کبی کندینک زندقه سی ترویج ایچون قصه نك اولن آخرن ترک ایدوب کیشر لکلاب بشکنه آیت کیسوب آلیور. چونکه اول و آخرن ذکر ایتدکده بو استدلالک ابراهیم علیه السلام کندی ایچون اولمیوب قومی ایچون اولدیغی کون کبی آشکار اوله رقی وانتم سکار ایی ذکر ایتدکده بیکناشینک مدعاسینه دلالت ایتدیگی کبی موسانک خلاف مدعاسینه دلالت ایدیور.

بو تقدیر ده (ولیکون من الموقنین) نصل مستقیم اولور دینلر من چونکه بو قول مقدره معطوفدر. قرینه و او عاطفه نك وجودیدر. تقدیر کلام (لیستدل ولیحتج به علی قومه ولیکون من الموقنین) در چونکه یقین علم الیقین، حق الیقین، ناماریله اوچ قسم اولوب ابراهیم علیه السلامه ملکوت سموات و ارضی کوستر مزدن مقدم حاصل اولان یقین علم الیقیندر. چنانچه ارائه اخیای موتادن مقدم حاصل اولان ایمانی نتیجه علم یقین اولوب ارائه اخیای موتادن صگره حاصل اولان اطمینان قلبی نتیجه حق الیقین اولمشدر. چونکه حبیب اکرم صلعم (لیس الخبر کالمعاینه ان الله تعالی اخبر موسی بها صنع قومه فی العجل فلم یلق الا الواح فلما عاین ما صنعوا القی الا الواح فانکسرت)

بیوریور، ایشته بو حدیث شریف ابراهیم علیه السلامک (رب ارنی کیف تجیب الموتی) قولنده و بو (ولیکون من الموقنین) ده حاصل اولاچق شبهه لری کوکندن استیصال ایدیور. بر شیئک بر قح عله غائیه لری او اور ا موسانک دیدکنجه «کوکلرک آیتلرینی بز ابراهیمه کوستردک کورسونده یقین حاصل ایتسون ایچون» اولورسه او وقت و او عاطفه نك معناسی چه میدر. آنی زایدی دیه چکز؟ همده «کورسونده» قولینده آیتده نه شی دلالت ایدیور؟ ایشته موسی غرض فاسدینه تطبیق ایچون قصه نك اولن آخرن ترک ایدیور. آیتده موجود و اوک معناسی اسقاط و آیتده آکا دلالت ایدر هیچ بر شی اولمیان کورسونده بی اثبات ایدیور. ایشته الله تعالی نك قرآنده بیوردیغنجه عرض فاسد ایچون یهودلرک توراتی تحریفنه حد و النعل بالنعل مشابه اولان تحریف موسانک تحریفیدر. فانعکس الامر و انهزم العدو. و قل جاء الحق و زهق الباطل ان الباطل کان زهوقا. شمدی ابراهیم علیه السلامک حالندن و قصه نك سیاق و سببندن و اولندن و آخرندن مآلندن بو قصه نك ابراهیم علیه السلامک قومینه استدلال و احتجاج اولدیغی کون کبی آشکار اولورسه موسانک خیار امة محمدیه اولان مفسرین عظامه هجوم وها وها و ایتمه سینک بطلانی و مفسرین کرام تفسیر لرینک حق اولماسی ادنی انصافی اولان منصف عنندنه ایکی کره ایکی نك درت اولدیغی کبی تحقق ایدر. بناء علیه بونندن زیاده تطویل حاجت یوقدر. شو قدر وار که موسانک مدعاسی هر کسک حتی چواش، چیرهش، آر، صاموید، چود، چورتلرک عقیده لرینک صحتی ایکن، بو آیتله استدلالی فرض محال اوله رقی صحیح فرض اولندقدده طفولیت دوری ایله حقیقت دوری بیننده مرور ایتدیگی عقیده لر ایله عبیدک غیر مواخذ اولماسینه دلالت ایدیور. هم موسی کندیده بوراده بونکله تصریح و تکرار ایدیور. بو ایسه عینسنغه بیکه سکن شب دیمکک عینیدر.

یوسفه تاتار تلینی بتون علوم و معارف حتی دعا و عبادة تلی یا صامق درجه سیننه یتکرو و آنی حدندن اوته اهمیت لندرونی معقول کوروب بولنی در.

تاتار تلینی یا گار تو چیلر نك مسلك مستجد و فکر مستبد توتوب عرب تلی و عثم انلی، تلینی ایسله نوب قاراماساق درجه ده آرتقه طاشلاب صرف تاتار تلینی علم و عبادة تلی یا صاو فکر لرینه اشتراك ایتو ممکن تو گلدر. هم اول فکر، کوب کشینک، صرف تاتار تلینی اهمیت لندرو گه قارشی تور وارینه و آگئا قریق کوز بران قار اولرینه سبب بوله در.

اول تقدیر ده یعنی صرف تاتار تلینی انواع علوم و معارف کلیه و اعمال دینیة دن جزء ورکن قیلوب علم و دعا و عبادة تلی یا صاغاچ جمعه و عیدین خطبه لرینی گه تاتار چه او قو از بولوب قالور. نماز ده غی ارکان معلومه و افعال مخصوصه لرینی ده یعنی قرأة و تکبیرات و تسبیحات و تشهد و صلوات و دعائر نك بار چه سیننی تاتار چه او قورغه و بالالارنی شوگا او گراتور گه تیوش بولوب قالور. بناء علیه قرآن تلی و اهل جنه تلی بولغان عرب تلی نه تاتار لر اهمیت برماسلر عرب تلی نك تاتار لر آراسندن بالکلیة مندرس اولوب فقط عربستانه قایتوب کیتوینه بیوک سبب اولور.

علوم عربیه و آگئا الة اولان صرف عربی نحو عربی معانی و بیان هر قایوسی تاتار لرغه و داع ایدر گه تیوشلی بولور. بناء علیه علوم قرآنیه و احادیث نبویه حقه تالیفی قیلنمش کتابلرینی بر وقتده پیچار گه اوطون ایتار گه توغری کیلور. بو سوز لر صاحب مقاله نك فکری حقه در.

اما آنک مقاله سنی ترتیب جهتته کلسک، اول، تاتار چه طرفداری اولغان بعض بر محرر لرینی سز جیگلسگان فرقه دیب هم سز یا گلش یولنی صاغاناسز و شوگا بورلوب کیروب کیتکالی سز دیب آنارنی عیب لاسه و شلمته لاسه ده اول اوزیده جیگلسگان فرقه نك یا گلش یولینه بورولوب کیروب کیتکاله گاننی سیز ماینچه قالغالیدر.

اشته بوده موسانک جهالت و غباوتنه بیوک بر دلایلدر. عقیده حقه و اصل اولدیقدن صگره عقیده سابقه ایلر عبدک غیر موآخذ اواماسنده کیمسه نك نزاعی یوقدر. فان الاسلام یجب ما قبله بیت :

خاک باشد از مصافم چشم دشمنانرا نصیب کرده ام تاخا کسار بر ا حصار خویشتمن موسانک «عقیده الیه لارک حقیقتی» دعوا سنده بشنچی دایلی سورهُ بقره ده (ان الذین آمنوا والذین هادوا والنصارى والصابئين من آمن بالله والیوم الآخر وعمل صالحا فلهم اجرهم عند ربهم ولا خوف علیهم ولا هم یحزنون) آیتی ایمش. بو آیتک موسا مدعاسینه دلیل اولماسی، چونکه بو آیتده، الله عندنده اجر و ثوابک ثبوتی و خوف و حزنک انتقاسی ایچون الله ایلر آخرت کونینه ایمان کتورمک و حیات دنیا ده بخشى عمل ایشلمکک کفایتی. آگلا شیلور. موسی عندنده عمل صالحه انسانلر ه فائده لی و منفعتلی ایشلدر. پرا خودلر، تیمر یوللر، تراموایلر، تلغرافلر، تیلیفونلر، مکتبلر، مدرسهلر کینی بر فاحشه ایلر معامله ایتمکده موسا چه بخشى عملگه کیره بیلور. چونکه اول فاحشه یه ایکی جهتده فائده لی و منفعتلیدر. موسی شونک ایچون عمل صالحنی حیات دنیا ده بخشى ایش ایشلمک دیبور.

آخری وار. محمد مراد.

سویوکلی تل گه تنقید

یولدر غزیته سینک ۸۸۴ - ۸۹۴ نچی نومبر لرنده ع. بطال نلم ذات (آنا تلی بحثی آچوب حاضرگی محرر لر مرنی جیگو طرفنده بولغان بایطاق سوزلر یازه. لکن آنک یازغان سوزلری نك اهمیت اوز توغرسنده غنه در. یعنی ترقیات دنیاوییه مزه متعلق ملی تحریرات و جریده لر حقیقته غنه اهتیی اوله بیلور

یعنی اول تاتار تلی تونالسون هم تاتار تیلی علم و دعا و عبادت تلی بولوب علم و معارف عواملرمز آراسینهده تارالسون ایچون آیرم آچق تاتارچه غه هیچ باشقه تیل فاتشدر ماینچه صرف تاتار تلی ایله یازونی توصیه ایتدیکی حالده و اوزیده شونی التزام ایتدیکی حالده عرب سوزلری برله اوزیده سیراک سیراک آغزینی تملب آغالی در.

صاحب مقاله نك ۲ نچی مقاله سینه کرشکان نك باشندوق صرف آنا تلی تاتارچه بولمغان مقاله دیگان عرب لفظی برله آعزن تملاب کرشوی اوزی قاشنک عیب کورلگان یانکاش یواغه بورلوب کروب کیتو بولمی چه نی بوله صوڭ؟ اما علم یمشی عربی قرآن شریف مز نك تا تاثیر ندن کیلگان لذة وتم بولغانغه کوره عرب لفظلار، برله آعزن تملاب آغالونده ودخی باشقه آنا تلی بحثنده مذکورلاردن: معروف نمونه شهرة ترتیب عصر زوجه تا تاثیر تحریر تنقید تفصیل اثر عبت مثال غالب و مغلوب موفقیت دیگان عرب لفظ - لارنی صاغنب ایسکه توشرونده اوزم چه عیبی آلمی من مگر تاتارچه طرفداری بولوب فدا کاراق اوچون قیلغان توبه سنی بوزغان صونگره توغری تابقان بولندن یازغان بولوب، اوزی عیبلاگان جنگلگان فرقلار بولینه بورلوب کروب کیتوی برله اوزی عیبلی کورله دور. صاحب مقاله نك ماطور تل بحثنده بولغان سوزلاری نك بارنده بنم بو مقاله صغدرمی دور. بناء علیه ۸۸۴ نچی ودخی ۸۹۴ نچی بولدزداغی بطل افندی نك هر ایکی مقاله سینه بنم اوشبو مقاله منی تطبیق قیلوب قار اولارنی اوتنه من. اوشبو اورنده صاحب مقاله طرفندن بر سؤال مقدر میدانه چغوب قاله دور. یعنی صرف تاتارچی لقی غه و صرف تاتارچه آنا تلی مقدس تو توغره و صرف تاتارچه آنا تلی علم تلی بولوغه منافاتی بولغانلغی اوچون عثمانلی تاندن گزه توبه ایتدم بناء علیه عربچی لکدن توبه ایتو لازم کلمز دیهک میدانه چغوب قاله دور. جوابنده ایسه: صرف تاتارچیلیق اوچون و صرف تارچه آنا تلی مقدس بولو اوچون و صرف تاتار تلی علم تلی بولو اوچون عثمانچی لقی نك منافاتی بولوغه بناء عربچی لک نك هم منافاتی لازم بولوب کیله در. بناء علیه عثمانچی لقی دن توبه قیاوغه عربچی لک دنده توبه

قیلو لازم بولوب کیله دور دیه من آنک توبازده سوبله گان سوزلری نك مفادی هم عربچی لکدن توبه ایتدکنی آچق آنکله تادور یعنی ۸۸۴ نچی بولدزداغی مقاله سی نك آخرغی غرافاسنده شهاب الدین حضره نك لسان ترکی من افصر الایسته وابعدها عن اصطلاحات العلوم دیگان فکری تلمز حقیقه بیک یخشی توگل اوبله اولسه آنی نیچوک ترکی تعبیر قیلمی کیراک دیه راک صونگره درست شولای اول تقصیر لیکن سز نك کبی مقتدر ذاتار آنی تحریر و علم تلی ایتهر نا طرشقان بولسه لار اول تل البتة اوزایور بایسور و اوزنده علمی اصطلاح لارده توزالور ایدی دیوب ایتهدور، بیک درست صاحب مقاله ایتکانچه ترکی تلی تحریر و علم تلی ایتیک فرض کفایه مثابه سنده بولغان حالده شهاب الدین حضره ترکی تلی علم و تحریر تلی ایتارگه طرشقان بولسه ایدی بارچه مزدن بورچ توشار ایدی ترکی تلی اوزایور ایدی و بایور و اوزنده علمی اصطلاح لارده توزالور ایدی اما نه چاره که علمی اصطلاح لار توزالو درجه سندوک طرشقاندر شول. بناء علیه صونکغی ار زمانینه کوره مهم مسئله لار حقیقه عربچی لک فی صاغنما سلق و ایسکه توشروب بورلوب قار امسلق مرتبه ده اصطلاحات علوم ترکیه توزسه لار البتة اوتکاندا گی لاردن ده حاضر گی لاردن ده بورچ توشار ایدی اضعی مضاعف ماجو اولور لار ایدی. شهاب الدین حضرت مرحوم ده جانی تنی برلن سیونور ایدی. مونه اوزم ده کوچم یسکان قدری ترکی تلی تحریر و علم تلی یصاو بولنده قربان اولامن و اصطلاحی مثال لار یصارغه و توزارگه طرشامن مونه بز نك ترکی تلی یصامق دیگان توب بار عربچه ایتکانده اصل و مصدر دیه تعبیر ایدلور. شول توبدن یعنی یصامق دن اون بوتاق چغاره الامن. عربچه ایتکانده مشتقات و فروع تعبیر ایدلور. مثلا یصادی ماضی یصار، مضارع یصاغوچی اسم فاعل یصالمش، اسم مفعول یصامادی، جحد یصاماس، نفی یصار، امر حاضر یصاسون، امر غایب یصاما، نهی حاضر یصاغوچی راق اسم تفصیل. مونه اوشبو مذکور اون بوتاق لرنی و مثال لرنی یازوب کورساتدم. اون تورلی بوتاق لردن هر فایوسنی تورلی تورلی صیغهلرگه و مثال لارگه آیروب علمی

اصطلاح بصرغه و توزاتورگه بنم طاقتم يوق.
 بناء عليه مذکور اون تورلی بوتاقلردن هر
 قايوسنی تورلی صیغه لرگه و مثال لرگه آيروب
 علمی اصطلاح بصرغه و توزاتورگه ع. بطال افندیگه
 اوتنه مز. مثلا اسم فاعل و اسم مفعول لرنی آلطی
 تورلی گه آيروب اصطلاحی مثال لر توزرگه و ماضی
 و مضارع جمل لرنی اون دور تکه آيروب اصطلاحی
 مثال لر توزرگه مثلا بصادی لفظنی غایب غایبین
 غایبون غایبه و غایبتین و غایبات و مخاطب و مخاطبین
 و مخاطبون و مخاطبه و مخاطبتین و مخاطبات و مفرد
 منکلم و جمع منکلم گه آيروب اصطلاحی مثال توزرگه
 اوتنه مز. بیورگز افندم. اونی غوبرناسی بلبای اویازی
 ایسکی طورلی قولسی اویاضی
 طوق آلی نک امام عبد الله ملا
 احمد خان اوغلی احمدی.

ادله - یولدنک اول نومیرنی اداره دن تابا آلمادق
 ع. بطال نک نه یازدقلر نیدن معلوماتمز یوق. محترم
 حضرت مقاله سینک باش طرفی گوزل دلیل لری تق اما
 صوگ طرفی نه فکره مبنی یازلمش در؟ آگلی آلمدق.

تقویم حقنده

هر یلده محکمه شرعیه طرفندن سنه قمریه بالا هله
 حقنده تقویم ترتیب ایدلوب باش حربی اشتباقة
 کوندرامکده در بو تقویم ده مسلمان لرنک دینی بیراملری
 و خدمت دن آزاد ایتوله طورغان حرمتلو کونلری
 کورساتوله در و بو حرمتلو بیرام کونلری سنه شمسیه
 میلادیه چه قایو یولدزده و قایو چیسلا ده بولاچاق
 ایکانی تعیین قیلنه رسمی دائره لر اوچون خدمت ده
 بولغان مسلمان لری قایو کونلر ده آزاد ایدلووی
 آلدن معلوم بولوب طورادر. ایمدی محکمه شرعیه نک
 بو تقویمی بالغز رسمی محکمه لر گنه منحصر بولمای
 البته بز عموم مسلمانلر ده جاری بولورغه تیوشدر.
 گرچه عبادت وقت لری شرعی جهندن فاراغانده آی نک
 طووی و بتووی هم رؤیه اعتباری ایله اوزگارو
 ممکن بولسه ده مسلمان لرنک محکمه لر کورساتکان

بیرام کونلری ایله اوز آرالرنده اعتبار ایتکان
 بیراملری آراسنده اختلاف بولماس ایکی عید کونی
 ایله رمضان باشندن باشقه سن عموم روسیه مسلمان
 لری شول محکمه شرعیه تقویمنه موافق یوروشسه لر
 بیخشی بولور ایدی هم تقویم نشر ایدوچی لر ده هر
 قایوسی اوز بلدکی ایله تقویم توزومای محکمه
 شرعیه تقویمنه موافق توزوسه لر مسلمان لرنک رسما
 بیراملری منتظم بولور ایدی. مونه بو ییل محرم
 باشی معارف تقویمنده سه شنبه، کریمه لر تقویمنده
 دوشنبه، ملت تقویمنده ایسه بتوزلای صوگ چهارشنبه
 کورساتلگان بناء علیه عاشورا بیرامی ده تورلی یر ده
 تورلیچه حتی بر شهر ده تورلی مجله ده تورلیچه اعتبار
 ایدلوب اوتکاز و لیدی. بر اولر بر تقویمنی آلار ده
 شونکا قاراب حساب ایده لر ایکنچی لر باشقه سنه
 اعتبار ایده لر مثلا محرم نک اونی دیکابر ۶ سی اولان
 پنج شنبه گه توغری کیلگانده دینی و یادنیایوی جهندن
 مسلمانلر نه ضرر بار؟ موندی بیرام لر روزه
 عیدی و یا قربان عیدی کبی واجب عبادت لری
 ادا اوچون وضع قیلنغان مجزوم کونلر توگلدر. بزم
 بیت اشقولالرده اوقوچی شاگردلر مز بار پالپسیه ده
 خدمت ایتوچی لر مز بار اوشانداق عسکری خدمت
 ده کی لر مز بار البته بولار اوچون بر معین کون
 بولورعه تیوش. غزته لر ده ملالر اوچ کون عید
 اوقی لر دیه عیبالاب یازالر. و حالانکه تقویم توزوچی
 لر حقنده بر یولغه توشروگه اجتهاد ایتمیلر عید کبی
 عبادت لر احتیاطقه بناء قیلنغان لیدن بعضی لر احتمال
 عید نمازی ایکنچی کونده ده درست اولدی سببلی
 برار کون احتیاطاً کیچکتره لر در؛ اما اول عید
 کونلرنده رسما آلدن بر کونگه تعیین قیلوب فویوده
 بر ضرر ده بولماسقه تیوشدر. احتمال محکمه شرعیه
 طرفندن توزولگان تقویمده ده حسابقه بناء توزلدکی
 سببلی نفس امر ده کی وقتقه بر آز مخالفتی بولور.
 لیکن بزم محکمه شرعیه تقویم اعتبار سن قالدرومن
 د؛ (شوندان درست راک ایدکی تیقن ایدانگان تقویم
 بولماغانده) مناسب اش توگلدر. بو اوز آرا اتفاق سن
 لققه سبب بولغان کبی باشقه لر نظر نده ده اعتبار نک
 سقوطنه سببدر.

يکله غى کبى بو آلدن ده غى يل اوچونده يعنى ۱۳۳۱ نچى سنه هجرية و ۱۹۱۳ نچى سنه ميلاديه اوچونده محکمه شرعيه طرفندن تقويم تونولوب بير ام کونلارنى تعين لنوب و ايندئى اشتهاب قه کوندرامشدر. عامه مسلمين اوچونده اهميتى بولدقندن هم مسلمانلر بر روشلى راک حساب يورگزوب رسى بيراملرى برلاشدرسون ار اوچون محکمه شرعيه طرفندن تونولگان تقويمنى کوستارامن:

سنه هجرى ۱۳۳۱ سنه ميلادى ۱۹۱۲

نيجه کون	آى اسمى	باشى و بايرام لرى نى کون	يولدننگ	نيجه سى
۳۰	محرم	سه شنبه	نويابر	۲۷
—	عاشورا	پنج شنبه	ديکابر	— ۶
۲۹	صفر	پنج شنبه	—	۲۷
۳۰	ربيع الاول	جمعه	غنوار ۱۹۱۳	۲۵
—	مولد النبى	سه شنبه	فيورال	— ۵
۳۰	ربيع الآخر	يکشنبه	—	۲۴
۲۹	جمادى الاولى	سه شنبه	مارت	۲۶
۳۰	جمادى الاخرى	چهار شنبه	آپريل	۲۴
۲۹	رجب	جمعه	ماى	۲۴
—	رغائب بيرامى	—	—	—
—	معراج النبى	چهار شنبه	اييون	۱۹
۳۰	شعبان	شنبه	—	۲۲
—	برأت بيرامى	شنبه	اييول	— ۶
۲۹	رمضان	يکشنبه	—	۲۱
—	قدر کيچمى	پنج شنبه	آغوست	۱۵
—	يوم القدر	جمعه	—	۱۶
۳۰	شوال ع. فطر	سه شنبه	آغوست	۲۰
—	۲	چهار شنبه	—	۲۱
—	۳	پنج شنبه	—	۲۲
۲۹	ذوالقعد	پنج شنبه	سنتابر	۱۹
۳۰	ذوالحجه	جمعه	اوکتابر	۱۸
—	عرفه کونى	شنبه	—	۲۶
—	يوم نحر	يکشنبه	—	۲۷
—	۲	دوشنبه	—	۲۸
—	۳	سه شنبه	—	۲۹
—	محرم ۱۳۳۲	يکشنبه	نويابر	۱۷

مونه محکمه شرعيه طرفندن ترتيب ايدلمش تقويم نك خلاصه سى بزم اهل اسلام اوچون باش قوشا تورغان اورنمز شول محکمه شرعيه بولورغه تيوش. بونى کيمستو ايله بز بر وقتده فائده ايتنه آلمانر. باشقهلر طرفندن شائن تئريل ايتکاندهده بز لر هنوز شول محکمه شرعيه گه مربوط بولوب فالورغه طرشو تيوشدر. آنى بز مرجع صانوب اهميتلى کوز ايله قاراساق بلکه شانى کوتارولور. تقويم نشر ايدوچى لرده آلدان خبرلشوب محکمه شرعيه قرارينه موافق نشر ايتسهلر وشونى ماءخذ توتسهلر اختلافده آز بولور ايدى. افقرالورى محمد صابر الحسنى.

اداره - تقويملر آراسنده بو قدر آيرمالر بولوى تقويملر نك اشکه يارامعانلقلر نى آچق کور. ستديکارى کبى اول تقويملر، ياصاوچيلر نيك بلملرينه قاراب قنه ياصالغانلقلر ينى ده آچق بيلدرهدر. بناء عليه اول تقويملر کمنكى گنه بولسه ده آى باشنى تعيينده شرعى دليل توگل دور حتى اول تقويم بتون روسيه گه بر گنه کشينكى بولوب طارالسه ده شريعت اولچاوى ايله تقويم اولچاوى، آراسنک منافات بولوى بلسگولى بولغانلقدن خلق آراسينه وخصوصا شريعت اولچاوى ايله يوروگان اماملر ايله بر تورلى خلق آراسينه فتنه و نزاع توشروگه سبب اولغانلقدن برسیده کرک توگل نرسه ديب ايتاسمز کيله در.

درست دوخاونوى صابرانيه بر تقويم حاضر اب بيرو مجبور يتنده بولسه، بالضرورتك يك دقة وبك احتياط ايله ترتيب قبلدروب بيرو تيوشليدر. فقط اولده آنک ايله عمل ايچون اولماينچه مجبور يتدن فور تيلو ايچون گنه بولورغه تيوشليدر. هم محترم حضرت نك بو تکليفنى ده مسکلفلر نك قبول ايتولارى شبهه ليدر. بوقاروده ديدگه زچه تقويملر، تقويم ياصاوچينک بلملرينه قاراب ياصال

فکر عاجزانم و مقاله ناچیزانم خاشاک مارفیون
مذهبی ترویج ایچون دگل ایدی، بلکه آنداین
باطل و بد مذهبی رد مقامنده یازیلیمش ایدی.
حقیقه حال بوندن عبارتدر. درون مقالهده بر ایکی
یرده گنه تکرار اصره سیله شو لفظار قوللانیمشدر.
آنداغیلریده عنوان مقالهیه تشبیه یوزندندر. وایک
نهایتده شعبه ایمانی اوقتمق کرک دیمکدن مرادمن
شرابط الایمان دیمکدر.

یوقاریکغی قریندییه مبنی مسامحه اوله یازیلیمشدر.
اوده اربابنه خفی دگلدر. و الا تکلیف مالا یطاق
ایدیکی کون کبی آشکاردر. شونک ایچونده تصحیح
ایدوب درج ایدگز دیه بعضا رجاده بولنیورم. هر
نصاسه بو بویله اولمش. یوخسه بن جدیدچهده دگلم،
قدیمچهده دگلم، صوفی ده دگلم، شیطاننده دگلم. بزاری
تنبیه ایدن محترم لر کبی مؤمن و موعدم اللهم اجعل
التوفیق رفیقنا والصراط المستقیم طریقنا آمین یامعین.
منهاج الدین ابن سیف الدین.

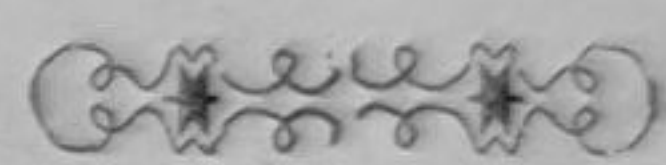
بدخواهلمغی؟ پالتیقهمی؟

(وقت) غزیته سینک استانبول مخبری، هر یازغان
مکتوبنده ترکارنی یمانلاب کشی کوزینه یمان کورساتوب
یازادر. باشلاب علمادن توتوندی آنلرنی یمانلدی.
آندن پاشالرغه وحاضرگی حکومت باشندهغی کشی
لرگه کوچدی آنلرنی یمان کورساتدی. ایندی ۱۰۸۵
نچی نومیرغه درج ایتمسگان مکتوبنده صالدانلرنی ده
یمانلرغه کرشدی. آرناودارنی ایسه بتونلای
کشیلکدن چغاروب طاشلادی. آنک یازدغینه فارغانه
حکومت باشندهغی کشیلر بارده پالغانچی بارده خائن
یعنی اشنی ملتکه بلدرماینچه آسترتن غنه ملت ضررینه
اشلاوچیلر بولوب کورنلار.

ترک عسکرلرنده ناموس یوق، حمیت یوق،
عسکری غیره یوق، بالقان حکومت متعده سینک
عسکرارینک کوله گه لرنندن قورقه لر. ترک خاتون

تورغان نرسه لردر. هیچ کم اوز بلومنی، یقینی
صورتده ثابت بولمغانده، ایکنچی بر کشینک بلومینه
آلماشدراسی کلماس. بلکه ایکنچیلرک بلملرینی
خطاغه نسبت بیرور

هم محترم حضرت فاشنده محرم باشی رؤیه ایله
سپشمه کون بولوی ثابت بولغان بولسه، سوزمن
یوق فقط رویه ایله ثابت بولغان صورتده، معارف
تقومنی بک صوک چهارشنبه قویغان دیب آنی جرح
قیلوینه وجه طابا آلمایمز بو حقه بزم بلدیکلر مزده
شودر.

الحکایة عن حقیقة الحال للشکایة عن الإدارة عن المقالة والمقال

۴۸ نومرولی دین و معیشت مجله سنده فاضل و محترم
داملا ابن دینمحمد حضرتارینک: «الشکایة عن الإدارة»
عنوانلو شکایتنامه سی مشار الیه فاضلک حقیویانه
مطالععه صاحبی اولوب وحقگویانه علمادن اولدیغنی
ایمائه ایدیور بویله عامامز وار اولسون قصوریمزله
بزی تنبیه ایدوب اخوان دینمزیده ارشاد ایتدیکی
ایچون الله راضی اولسون. قصوریمز ایسه ۱۸نچی
مجله ده گی مقاله مزک عنواننده گی یعنی سرلوحه سنک گی
«اسلام کامل انسان کاملدر» دیه واقعگه غیرمطابق
حکمزدر نسبتلری جهندن خطامز آشکاردر لکنه
مرادیمز انسان کامل اسلام کامل در دیمک ایدی.
مقاله یی یازدیغم اثنا ده خاطر م و فکر م پک مشوش
اولدیغندن قلمدن موضوع قضیه بیرینه محمول قضیه
تعبیر دیگرله مبتدا بیرینه خبر واقع اولغان تقدیم
تأخیرله خطا یازدیغنه استدلالا ذکر ایتدیکم آیت لر
شاهد درار. البته خطا اولدندن سوکره قضیه ده
کاذبه یولور. مرادمنک ده خلاقی فهم اولموی احتمالیک
واردر.

بناء علیه فارمین کرآمدن قصوریمزک عفوینی
وعلماء فغامدن خطامزک تصحیحنی رجا و نیاز ایدرم

لر ينيك يالينو يالبار و لارينه، فرياد و فغانلرينه اصلا
 نائور بولماينچه آنلارني دشمان عسكرينه طاشلاب
 كينكانلار. محاربه باشلانديسه آنلار يا اسير بيريياوگه
 ياكه قاچوغه توره لر. چتاچه صوغشندە تركلر
 چيگه ماگانلار. بلكه بلغارلر چيگه آلمغانلقلرندن
 تركلر چيگه اسمنى كوتاروب قالغانلار. ترك عسك
 لر ينيك هنر سز معرفتسز طوك ميلنى بولغانلقلرى
 شواقدر آچق بيلگولى ايمشكه گرمانياندن كتورولگان
 فوخنه پيچ لرنى ده ياغارغه رهتن بيلماينچه بوزوب
 بترگانلار. شولوق ترك عسك رلرى اوزلار ينيك
 آفيتسر لرنى اوتوروب كيوملرنى طالب قاچار ايمش.
 بولاي بوغانده تركيه حكومتى نك هيچ بر اشانور ايق
 و اشانوب اش قيلور لوق كشيلىرى قالغان بوله. شولاي
 بولماچ تركيه حكومتى بتونلاي بتوگه حكم ايدلگان
 بوله. بناء عليه تركلر نك صلح ياصيمز ديب شرفلدا ب
 بورولرى بارده عبث بوله. آنارغه ايك تيوشلى
 اش، بك، آشغچ صورتده بلغار چارى فردينانده
 كيلوب تيز چو كوب امان پادشاهمز بزنى اوز تبعه كه
 قبول ايتسه نه بزنى اوز حمايه كه آلسانده ديب يالمنافغه
 بولوب قالدر.

بزنك فكر مزچه فاتح كريموف نك، تركارنى بو
 درجه كيمستوب يازوى تركلر كه بدخواهلق بولماسه
 هيچ شبهه يوق بر پالينقه توتقان بولوب يازدر.
 يوقسه آنك مذكور نوميرغه درج ايدلگان مکتوب نك
 آخر نك يازغان بعض سوزار ينيك بتونلاي يالغان ايدكلر ينى
 صبى بالالرده آبرور، شول سوزار نك بر آرنى
 توبانگه كوچروب كور ساتيك اول شويله يازا:
 «ترك صالحانلرى كملر بلهن و نيچون صوغشقانلقلرن
 ده ياخشى آكلاب يتكرمه گانلر آلارنى بر نيچه يللر
 دن بيرلى ئلى يهن كه ئلى خورانغه ئلى آرنالودلق
 غه يوروتوب ئاسره توب بترگانلار. صوغشورغه
 تلمى باشلاسه لر اول وقتلرده آفيتسر لر بلغار لر
 و خريستيانلر برله صوغشامز ديگانلر قارشولارندهغى
 كشيلىر نك مسلمانلر ايكانلگن كور گچ صالحانلر نك

افيتسر لر كه اشانچلرى كيموگان حاضر ايندى افيتسر
 لر، بلغارلر، صربلر، ايله صوغشامز ديگچ، صالحانلر:
 «بله مز بله مز، سزنك بلغار ديگانلر كملر ايكانلگن
 آكله مز . . . .» ديه كينه اوز مسلمان فرداشلىرى
 ايله صوغشا ديب ظن ايتوچيلرى كوب بولغان .
 (وقت) نومبر ۱۰۸۵.

هونه ايندى محترم اوفوچيلر! اوشبو جهلارنى
 بر آز مطالعه ايدنگز فكر اولچاوى ايله اولچاب
 قاراگز اشانورلق سوزلر ميدر. بونلر؟ نصرالدين
 خواجه حكايه سندن قايو يرى كيم؟ اول صالحانلر
 اورمانده اوسوب، اورمانده توروب، محاربه گه ده
 آنلرنى اورماندن آلوب كيلگان بولماسه لر كم ايله
 صوغشقانن بچك بيلماسكه كرك؟ آنلر نك آغزلار نك
 تيللرى، بولسه برسى ايكنجسى ايله سويلاشسه لر،
 باشلارنده قولاقلىرى بولسه ابداشلر ينيك سويلاشكا
 نلرينى ايشوتسه لر، اورنده كوزلرى بولسه قارشو
 لرندهغى دشماننك كيوملرينى كورسه لر نچك ايتوب
 اول سوزلرنى ايتورلر؟ آزغنه عقى وار كشى بو
 سوزار كه نچك اشانور؟ يالغان ايد كينه نچك شبهه ايدر؟
 درست عسك رلر آراسنده بك اوصال بك
 قارشيلرى ده اوله بيلور. فقط بو قدر غبى بو قدر
 احمق والچقلرى نك كوب بولوينه هيچ بر عقل
 اشانمى. اوصاللق قارشيلق ايله صالحانلر نك افيتسر لر كه
 شونداي سوزار ايتولرى ممكندر. عسك ر نك شولاي ازغن
 بولوغه عادتلورلى ياش تركلر نك اش باشندهغى
 لر ينيك اوزلارندن در. آنلر اوزلرى باشلاب
 پادشاهغه عاصى بولوب عسك رلرنى ده شوگنا قوتور
 توب مهلكتنى بر باد ايتديلر.

طرابلس نك ايتالياغه كيتوينه باش سبب ياش
 تركار اولديغى كيمى يمن عربلر يله صوغشوب دين
 فرداشلىرى فردروغه خورانغه عسك ر بباروب آنلر
 ايله صوغشوغه هم ارنالودلر ايله صوغشوغه ده باش
 سبب شول ياش تركلر در. بناء عليه عسك رلر نك
 ئاسر وار يده شولوق ياش تركلر نك اوزلر نك در.

هم اول فارشی عسکرلر ترکیه نك یاوروپا
 قسمند. آلتغان وشونده تورغان عسکرلر در. آنا
 طولی عسکرلری ایسه ایک مطیع وایک دیندار
 عسکرلر در. چیتالجه دهغی مظفر یقه ده شونلر آرقه سنک
 اولمشدر. ترکلر ناموسنی برینه کیتورسه لر، شونلر
 کیتوره چکلر در.

آرناود کوکللی لری حقنده یازلغان سوزلر بارده
 شول یاش ترکلر طرفندن چغارلغان سوز بولورغه
 اوخشی. چونکه یاش ترکلرنی اش باشندن توشو-
 روگه ایک زور سبب شول آ ناودلر اولدی. بنا
 علیه یاش ترکلر آ ناودلرغه تمام دشماندر. بر اونک
 دشمانی حقنده سویله گان سوزلری نك بک آزیغنه
 درست که یقین بولغانده ده البته مبالغه دن خالی
 بولماوی طبیعیدر. مخبر افندی ایسه دائما وهر
 وقت یاش ترکلرنی یاقلاب یازمقده اولدیغی.
 مکتوبلرینی اوقچیلرغه آچق معلومدر.

شو جالده فاتح افندی نك بوندایسن چپوخه لرنی
 یازوی ترکلر گد بد خواهلق بولماسه یا خود یاش
 ترکلر نك قورایلرینه بیو، آنلرنی آق کورستو
 ایچون بولماسه بر پالتیقه بولوی شبهه سزدر.

تورلی خبرلر:

اوسرگان جمعیتی نك قراری حقنده

محترم محرر افندی اوشبو مکتوبه منی مجله معتبره
 درجگزی اوتندم.

۴۷ نچی نومبر مجله ده امام حسن الدین بایچورین
 هم رئیس عبداللطیفی طرفندن اوسرگان جمعیتی نك
 قراری حقنده یازلغان مقاله لر کورندی. شول مقاله
 لر ذیلنده بزم سوزمزی تکذیب قیلوب اداره طرفندن
 یازلغان سوزلرده کورلدی. مجلسده قرار نامه نی
 یازوچی مذکور. حسن الدین افندی بایچورین ایدی
 قرار نامه نك اهمیتلی ماده سی تعلیم و تعلم حقنده
 اولدیغی ایچون انچی ماده در. فالغان ماده لرده بنم
 سوزم بوقدر.

۳۹ نچی مجله ده یازدیجه چه کوب مذاکره بعدنده
 لسانا اصول قدیمه ایله اوقتورغه قرار بیردک قرار
 نامه نی یازوچی حسن الدین افندی یازوب بتکچ
 جبولغان خلقغه ایقوب کورساتدی. اولسگی ماده
 سنده ابتدا حرف طانتورغه اصول صوتیه برلن
 باشلانور دیب یازغان ایکن. جهامت هر قایوسی
 آباق اوره توروب « ابتدا تعلیم شرابط الایمان
 برلن باشلانسون اصول صوتیه کرتله ماسون» دیب
 اول یازونی بوزدروب یاگادن یازدر دیلر. « دین
 علمی اوقتلور باشقه فنلر کرتله ماس» دیب یازدی.
 ۴۷ نچی مجله ده قوسین آراسینه قویلغان (باشقه فن
 اوقتولماز) دیگان سوز بایچورین نك اوز فیکری
 توگل. بلسکه کوب امام وعواملر نك طلبلری ایله
 فرار نامه گه یازلغان سوزدر.

رئیس عبداللطیف (دین علمی اوقتلور) دیگان
 سوزنی اصول جدیده گه طارتسه اول و فتنده یوقلاغان
 فتننی اویغاتو اولدیغندن (الفتنة نائفة لعن الله لمن
 ایقظها) حدیث شریقه مصداق بولو خوفی واردر.
 ایدلبای قریه سنده معلم عین الدین صاعنبایف .

اداره- عین اوشبو مقاله ایدلبای قریه سنده
 حسن الدین قداشوف ایله بیکمره داودنی دنک مکتوب
 آندی. مثال بر عباره لر گنه باشقه بولغانغه اوشبو
 مکتوب ایله کفایه لندک. لکن بو مکتوبلر نك هیچ
 برسندده عبداللطیفی نك یازوب کورساتدیکی قرار
 نامه صورتنی تکذیب فیلوراتی دلیل و اماره بوقدر
 بلسکه صاعنبایف اوزینک ۳۹ نچی مجله ده یازدیغی
 (اصول قدیمه ایله اوقتورغه بالاتفاق قرار بیردک)
 دیگان سوزینی بو مکتوبده (لسانا) قیدیه تقیید قیلوب
 عبداللطیفی یازغان قرار نامه نك درستلیکنی ضمه نا
 تصدیق ایتهدر.

مومی الیه صاعنبایف نك، بو تقییدندن، قرار نامه ده
 تیلاسه نه یازیلسون بز جمعیتیه سویلاشکانه اصول
 قدیمه ایله اوقتورغه قرار بیردک دیگان سوز

خارجی خبر لار

بو کونلرده چتالچهده هم ادر نهده طنچلق بولسهده اشقودرده هم ديگزده صوغش بولوب آلدی . اشقودرده ترکر مصلحهغه قارامی قارا طاغلیلار ايله صوغشمقهدهلر . داردانیل بوغازی یاقنده ترک ايله گریکلر نك فلوتی آراسنده بهرلش بولدی . استانبولدن آلتغان خبر گه بناء یونانلر نك هر کویمهسی ضرر کورگان .

استانبولده انکلیزلر نك عسکری آگیتتی ترکر نك چتالجه موقعی بلغارلر آلا آلمازلق درجه نغناقلقریمی بیان اینکان صوغش یگان باشلانسه ترکر جیگلماسلر دیگان .

صلح مذاکرهسی - اوشبو کونگه قدر صلح مذاکره سندن بر نتیجه چقغانی یوق ؛ بالقان حکومتلری آراغه آغر شرطلر قویهلر ، ترکیه وکیللری آلا رغه راضی بولماينچه همانده طار تقالاشهلر . غزیتهلر نك کوبسی صلح بولوینه اشانوب یتهیلر .

تصحیح - اوتکان ۳۹ نچی نومیرده (رضا قاضیعه آچق خط) صوکنده ، خطاء امضاسی قالغان (اداره) دیسگان سوز نك اوستونده (آخوند محمد صادق العثماني) دیب امضا قویلورغه تیوشلیدلر .

محرری فیض خان داودف .

ناشری محمدولی بن عبدالغنی حسینیف .

Издатель Мухамедвалий Хусайновъ.

Редакторъ Фаизханъ Даутовъ.

Типографія журнала „Динъ ва Магешетъ“ въ Оренбургъ.

آگلانهدر . لکن بو زمانده سوزدهگی فرارغه اعتبار یوقدر . بلکه کافدکه یازغان سوز گه اعتبار قبلونهدر . کافدکه یازغان قرار ایسه رئیس عبد اللطیفی نك بك آچق صورته یازوب یبارگان قرار نامه سیدر اول قرار نامهده (اصول قدیمه ايله اوقتلور) دیگان سوز اولمدیغی کبی (باشقه فن اوقیلماز) دیگان سوزده یوقدر . شولایوق اصول جدیده اصول صوتیه ايله اوقتلور) دیگان سوزده یوقدر .

بناء علیه شول قرار نامه بوینچه . بر کیمسه اصول صوتیه ايله دین علمی و باشقه فنلر اوقتسهده یاری . اصول قدیمه ايله دین علمی گد ، اوقتسهده یاری بوله هیچ بر سنهده اعتراض قیلوب بولمی یعنی اصول قدیمه ايله اوقتوچیغه « سن نیچون اصول قدیمه ايله اوقتهسن . اصول جدیده ايله اوقتورغه قرار بیردک بیت » دیب ایتوگه هیچ کمنک حق اولمدیغی کبی اصول جدیده ايله اوقتوچیغهده « نیچون سن اصول جدیده ايله اوقته سن اصول قدیمه گه قرار بیردک بیت » دیب ایتور گده هیچ کمنک حق یوقدر . چونکه قرار نامه هر ایکیسینی مجامعدر .

مونه شولای بولغاچ ایندی ۳۹ نچی نومیرده (کوب مذاکره صوکنده اصول قدیمه ايله اوقتورغه قرار بیردک) دیگان سوز (لسانا) قیدی ايله تقیید قیلماغاندا ، اصللی سوز بولمی قالهدر . بو مکتوبده کنه (لسانا) قیدی آرتدرو ايله اول ۳۹ نچی مجلهدهگی سوز اصللی بولرب چیغه آلمیدر . آندی صوکندن قوشاغان قیدلرنی عربلر (ثم التدارک) سویلنگان سوز دیلر .

دخیده بو مکتوبده (باشقه فن اوقیلماز) دیگان سوزنی امام بایچورین قرار نامه گه یازدی دیولگان اگر بو سوز قرار نامهده بولسه امام عبداللطیفی ، نیچون آنی کورساتمی ؟ امام بایچورینده اوز مقاله سنک اول سوزنی قوسین آراسنه قویه ؟ مونه بونلر اول سوز نك قرار نامهده یوقاغنی کورستهلر .

۷ نچي سنه دوامی

۱۹۱۳ نچي ييل ايچون

۷ نچي سنه دوامی

ديني، ادبي، علمي و سياسي "دين و معيشت" مجله سينه آبونہ دفترى آچيلدى

"دين و معيشت" مجلهسى اوتكان سنه ده گى اهل فلم نك اشتراكى ايله، اولده گى كيك اوك هفته گه بر، يلغه ايللى نسخه نشر اولنوب، محترم دينمنز و آنك اهلنى حمابه ايتومسلىكنده دوام ايتمه چك.

"دين و معيشت" مجله سنه اولگى سنه ده گى كيك مشترى لر طرفندن صورالغان علمى، دينى و فقهى سؤاللر گه شرع شريفكه موافق روشده جوابلر ببوله چكدر.
(مجله نك ابتدا تاسيسندن اوشبو كونگه قىر ۱۸۰۰ دن آرتق سؤاللر گه جوابلر ببوله مشدر.)

"دين و معيشت" مجلهسى و طنمز روسيه ده بوگنه دينى مجله اولوب، روسيه نك مقتدر عالملرى طرفندن يازلغان هر تورلى دينى و ادبى مقاله لر ببوله زينت له نووى ايله برابر، آنده اهل السنه و الجماعت مذهبنى ترويج ايله عرض شخصى دن عارى يازلغان باشقه مقاله لر هم درج ايتله چكدر.

"دين و معيشت" مجلهسى نك مشر جاتى: مسئله (مشترىلر نك سؤاللرينه جوابلر)، ادبى دينى مقاله لر (عادته هر نومبر ده ۷-۸ مقاله)، تورلى خبرلر، خارجى خبرلر، ارنبورغ خبرلرى، اداره دن جوابلر و اعلان.

۱۹۱۲ نچي سنه ده "دين و معيشت" مجله سينه قلمى ايله اشتراك ايتوچى ذوات كرام:

محترم آخوند، امام و مدرس لر مز دن: محمد صادق عثمانق، عبدالحق عماد الدينق، صابر حسنق، عبدالله المهادى، حمزه حميدق، شاكر يولداشى، عطاء الله يهودين، عبدالكريم نگرى قولق، عالم جان كوپيازى، ظريف قورماشى، عبدالله بن احمد جان احمرق، آخون جان نور احمدق، شيخ الله بن يحيى چاقماشى، محمد عبدالحى المديكى، محمد هارون الميديكى، عين الاسلام احمد جانق، عبدالكريم آتناغولق، ابراهيم غورچاقوف، ايرعلى ايسانيارق، مطيع الله العطائى، ك. نيزه فيض، على خلفه آيدابولوف.
مشهور عالم لر مز دن: الفاضل المحترم محمد مراد افندى، (مكه مكرمه).

معتبر يازوچيلر مز دن: عيد محمد افندى برلى، محمد هادى بن كمال الدين (بخارا شريف) منهاج الدين سيف الدينق، شاكر جان السليمى، كاشف قورماشى، "زارى" و باشقه لر.

ابونه حقى: اورنبورغ و باشقه يرلر گه:

بلغه	۴ صوم	خارجى مهلكت لر گه:
۹ - آيغه	۳ صوم	بلغه
۶ - آيغه	۲ صوم	۶ صوم
۳ - آيغه	۱ صوم ۲۰ ۰	۱/۲ - بلغه
۱ - آيغه	۵۰ ۰	۳ آيغه
		۲ صوم

1/2 يلدن ده كيم گه يازاماوچى شاكر دار گه 25% تنزىل.

هر تورلى خط، پيريؤود هم پاصيلكهار اوچون آدرىس:

Оренбургъ, Редакция жур. „Динъ ва Магншетъ“.

تيلىگرام ايچون: Оренбургъ, Магншетъ.

ناشر: محمد و لر بن عبدالغنى حسينه